

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרו עולמית להיוזק
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ח כסלו תשע"ח | דף היומי בבלי: שבועות ח.
דף היומי בהלכה: מסעיף ז' עד תחילת סימן רע"ו. | לוח יומי מקוצר: עמוד נ"ה סימן רע"ה.
מוסרי: פרק ה' ובאמת כשנתבונן עד פרק ה' ויש כמה וכמה.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק א משנה ז' עד משנה י"ד.

עניני דיומא - חנוכה

חנוכה ב'שטיבלאך' האם צריך להדליק נרות בכל חדר?

ומקום שאינו מקורה ואינו מוקף כולו במחיצות, אך הוא משמש כמקום תפילה קבוע לרבים ככל בית-כנסת, כמו הכותל המערבי, דעת הגרי"ש אלישיב שמדליקים בו.
ובית-כנסת שיש בו אולם מרכזי וחדרים קטנים יותר המכונים 'שטיבלאך' - דעת הגרי"ש אלישיב שיש להדליק באולם המרכזי בברכה, וביתר החדרים ללא ברכה, וכך דעתו גם לענין 'עזרת-נשים' שמתפללים בה בקביעות בימות החול, שידליקו בה ללא ברכה; אולם לדעת הגר"נ קרליץ והגר"ח קניבסקי יש להדליק בברכה בכל 'שטיבל' שמתפללים בו בקביעות ויש בו 'ספר-תורה' לעצמו. [שו"ע תרעא, ז; ביאורים ומוספים דרשו, 70]

נוהגים להדליק נרות חנוכה בבית-הכנסת בברכה - משום 'פרסומי ניסא'.
ובית-כנסת שאין מתפללים בו בקביעות שנים מתוך שלש התפילות שבכל יום, דעת הגרי"ש אלישיב שאין מדליקים בו, ולדעת הגר"נ קרליץ די בכך שמתפללים בו ערבית בקביעות; וכן דעת הגר"ח קניבסקי שאם מתפללים בו ערבית בקביעות מדליקים בו, ואף אם מתפללים בו בשבת ובמוצאי-שבת בלבד, מדליקים בו בערב-שבת ובמוצאי-שבת.
ומקום עבודה וכדומה, שיש בו חדר המשמש באופן קבוע לתפילות מנחה וערבית - דעת הגר"ח קניבסקי שמדליקים בו, אך לדעת הגרי"ש אלישיב אין מדליקים אלא בבית-כנסת של ממש;

הדף היומי בהלכה

האם מותר לבדוק פרי מתולעים לאור הנר?

מדובר במאכל שאינו מוחזק בהמצאות חרקים ותולעים, ואינו טעון אלא הצצה קלה לוודא שהוא נקי - מותר לעשות זאת לאור הנר.
וכן מותר לקרוא לאור הנר דבר ששגור בפה, כגון תפילה ופיוטים שונים, או משניות וקטעי גמרא שכבר חזר עליהן מספר פעמים.
[שו"ע ערה, ט-יא, משנ"ב יח, וביה"ל ד"ה כל; ביאורים ומוספים דרשו, 32; וראה משנ"ב יט]

כפי שלמדנו אתמול, כל פעולה הכרוכה בראייה, ודורשת הבחנה והבטה מרוכזת, אסור לעשותה בשבת לאור הנר, מחשש שיעשו מלאכה לשם הטבת אור הנר [וראה תקציר לאתמול בנוגע לנרות שבזמננו, ולתאורת החשמל].
ודוגמה לדבר: כלים ובגדים הדומים זה לזה, ורוצה להבחין ביניהם - אסור לעשות זאת לאור הנר.
ומאכל הטעון בדיקה מחרקים או תולעים, אסור לבדוק לאור הנר; אך אם

הדף היומי בהלכה

איסור הקריאה לאור הנר - במעגל השנה

העם (ראה לעיל). ומי שאין ההגדה שגורה בפיו, לא יקראנה לאור הנר; אך אם אין לו אפשרות אחרת, ואין במחיצתו מי שימש עברו כ'שומר' - יתכן שרשאי לקרוא את ההגדה, כיון שמצות קריאתה, שעיקרה מן התורה, דוחה את איסור הקריאה לאור הנר.
[שו"ע ערה, ומשנ"ב יז; ביאורים ומוספים דרשו, 26 ו-29]

בליל יום הכיפורים מותר להתפלל לאור הנר, כיון שאימת היום מוטלת על האדם, ולא יבוא לעשות מלאכה בהיסח הדעת. ויש אומרים שמשום אימת הדין מותר גם ללמוד ביום הכיפורים לאור הנר, וכן להתפלל וללמוד לאור הנר בלילות ראש השנה, שגם בהם אימת הדין מוטלת על האדם; ויש שמפקפק בדבריהם. ובליל פסח שחל בשבת - מותר לקרוא לאור הנר בהגדה של פסח, ואף את הפיוטים שלאחריה, כיון שההגדה והפיוטים שגורים ולו במעט אף בפי פשוטי

איזו נורה צריך להתקין בחדר האמבטיה?

למחלת הנפילה (= אֶפִּילֶפְסִיָּה).
 ויש שהסתפק בנוגע לנורת 'ליבון' שיש בה חוט לוחט, אם נחשבת כנר לענין זה; אך בנוגע לנורות אחרות (פְּלוּאֲרֶסְצֶנְט, לְד), דעתו כי אינן נחשבות כנר לענין זה, ולכן אין כל חשש בגילוי הגוף בחדר האמבטיה שבו מותקנות נורות אלו.
 [שו"ע ערה, ומשנ"ב כו-כו; ביאורים ומוספים דרשו, 36-37]

נרות השבת, ואף אלו שלא נִכְרְכוּ עליהם אלא שהודלקו בחדרי הבית לכבוד שבת - צריך לנהוג בהם כבוד; למעט נר הדולק בבית הכסא.
 ולכן אין להניח כנגד הנרות דבר טינוף; ואם צריך לחַתֵּל תינוק לאור הנר, יחצוץ בגופו בין הנרות לתינוק. וכן יש להקפיד שהקטנים לא יעמדו בגילוי הגוף כנגד הנרות. ובהקשר זה, הביאו הפוסקים את דברי הגמרא שעמידה בגילוי הגוף - לפחות אצל גְּדוּל - מול נרות, אף בימות החול, עשויה לגרום

הסיפור היומי

הנברשת התלויה בתקרת בית המדרש התנדנדה - והרבי ר' ברוך ממז'יבוז' התעלף

ליום היארצייט של הרה"ק רבי ברוך ממז'יבוז' ז"ע

כשהתעורר מעלפנוני שאלוהו מקורביו מדוע נחרד כל כך, הרי אין איסור בדבר, שכן זהו טלטול בשוגג ומן הצד?
 ענה להם הרבי: לא נחרדתי מן העבירה, כי אכן לא היתה כאן עבירה, אך יש לדעת שכל מעשה האסור על פי התורה גורם לפגם בנשמתו של האדם, ופגם זה מרחיקו מהקדוש ברוך הוא ומחסר ממנו את רוח הקדושה. ומכך כה נבהלתי, שמא חלילה תתמעט ממני רוח הקדושה.

(מאורות)

הרב אברהם פוקס

הרב הקדוש רבי ברוך ממז'יבוז' ז"ע, נכדו חביבו של הבעל שם טוב הקדוש, שנפטר לפני כ-200 שנה, היה נערץ בידי צדיקי דורו, שהיו טורחים ובאים ממרחקים לזכות להכירו ולראותו.
 מסופר כי באחת השבתות כאשר התהלך בבית מדרשו, חלף ללא משים מתחת הנברשת התלויה בתקרת בית המדרש ופגע בה קלות עם השטריימל שלראשו, וגרם לה לנוע אנה ואנה - וכשחש בדבר נפל והתעלף!

"רבי, מכיר אני בכך שהנך פיקח וחכם, אם כן, הסבר נא לי, מה טעם מצאת בברכת 'שהחיינו' בעת הזאת?! האם אפשר לברך 'שהחיינו' על חיי המוות שאנחנו שרויים בהם?!"

ליל חנוכה בלתי נשכח במחיצת הרבי מבלוז'ב זצ"ל במחנה ברגן בלזן

ונכלל במחנות ההשמדה אך ורק בשל מוצאו היהודי. עתה מצא מקום לשתוח את טענותיו. "רבי", פתח, "מכיר אני בכך שהנך פיקח וחכם, אם כן, הסבר נא לי, מה טעם מצאת בברכת 'שהחיינו' בעת הזאת. שהחיינו?! האם אפשר לברך 'שהחיינו' מבין אני מדוע ברכת על ההדלקה, ועל הניסים שנעשו לאבותינו - אולם על חיי המוות שאנחנו שרויים בהם?! שאל בקול רווי כאב.
 חיוך נוגה התפשט על פני הרבי. "היא הנונת. הבט נא סביבך, ראה כמה יהודים מוכנים למסור את נפשם על קידוש ה'. ראה איזו מסירות נפש נפלאה מציפה את העולם. התבונן נא ביהודים הנכונים למות ולחיות על קדושת שמו ית... אוי, רבונו של עולם" - נשרה דמעה ורותחת מעינו של הרבי. "ברוך אתה, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה" ---

(דרך עץ החיים)

שעת לילה היתה זו, שעת חשיכה כחשכת ימיה של יהדות אירופה. במחנה ההשמדה 'ברגן-בלזן', בסמוך לחלון הקטן שבצריף העץ עמד רבי ישראל שפירא האדמו"ר מבלוז'ב זצ"ל, עורו צפוד על בשרו, בגדי אסירים לגופו, ונר דקיק בידו. נר שהושג מאי שם, לקיים בו את מצות הלילה.
 ליל חנוכה הלילה. והרבי עוצם את עיניו בדבקות, מוקף בחסידיו ולבוש בבגדי השיראין. "ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וצונו להדליק נר של חנוכה", ניגרות הדמעות מעיניו של הרבי. "ברוך אתה ה', אלוקינו מלך העולם, שעשה ניסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", והמוזלמנים שעומדים סביבו בוכים באלם קול, אוי רבונו של עולם, הראנו ניסים גם בזמן הזה... והרבי ממשיך לברכה השלישית, ברכת שהחיינו, ומדליק את הנר באושר אין קץ.
 ואז ניגש אחד האסירים אל הרבי, ושאלה בפיו. אותו אסיר, פורק עול היה,

הסוכריה שנתן הגאון רבי ישראל יעקב פישר לאברך שעמד לפני משפט, ופנינים מהגאון חיד"ו וייס, אשר מסר נפשו לחילוצם של הבחורים שנכלאו ביפן

הרב משה הרמן, עורך 'לקראת שבת', מספר על המאמרים, הווארטים והרעיונות המתוקים והנפלאים שרוכזו יחדיו בעלון היוצא לאור מחר בעז"ה יעקב לוסטיג

בקביעות - ומה שקרה עמו בעקבות כך. "מעשה נורא נספר על אב ובנו שנדרשו להתייצב לקראת האקציה והגירוש למחנות ההשמדה יחד עם כל יהודי העיירה, והבקשה האחרונה של האב מבנו הייתה שיגהך לו חולצה... נספר גם על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שנפל פעם במדרגות וסירב לקבל עזרה כשרצו לסייע לו לקום. "נחקור האם יש איסור לסרק את הפאות משום שהדבר גורם לתלישת שיער, ונלמד מהפרשה עד איזה גיל צריך להשקיע בחינוך הילדים, לצד מאמרי חז"ל שנביא סביב השאלה מי הרג את עשיו. "אחד הסיפורים הנפלאים שהבאנו השבוע עוסק ביהודי עשיר מאיטליה, שהחזיק בארמונו המפואר מנורת זהב גדולת ממדים, ולצידה שברים של בקבוק שמן זית מזכוכית, אשר מאחוריהם עומד סיפור מדהים שאותו סיפר הגביר. כמו כן הבאנו ציטוט מיומנו של הג"ר יצחק לוינשטיין זצ"ל על הדברים שאמר מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן יבלחט"א, כשהשווה בין הנושאים שגורמים לאנשים כיום לבוא לצדיק ולבקש ממנו ברכה, לעומת מה שהיה נהוג בתקופתו של מרנא החפץ חיים, והאם באמת היה קל כל כך לקבל את ברכתו של החפץ חיים. "בנוסף אנחנו מביאים, כמידי שבוע, סיכומים הלכתיים, מאמרים, וארטים, רעיונות ומשלים, עיונים בפרשת השבוע ועוד ועוד, כיד ה' הטובה על צוות הכותבים המוכשרים שלנו, שעושים עבודת קודש ומדי שבוע מביאים לנו תוצאה מדהימה ב"ה, בדמותו של העלון שמביא אור, חיזוק ויראת שמים לשולחן השבת בבתיהן של אלפי משפחות ברחבי הארץ והעולם."

כמידי שבוע אנו מביאים כאן טעימה ראשונה הכוללת סקירה תמציתית בקיצור נמרץ של חלק מהרעיונות, הווארטים, המשלים והסיפורים שרוכזו השבוע בעלון 'לקראת שבת', בעריכתו של הרב משה הרמן, ושיצא לאור מחר בעז"ה. הרב הרמן מספר: "הבאנו השבוע מעשה שהיה עם הרב מפוניבז' כאשר הגיע לביתה של משפחה עשירה כדי להתרים אותה למען הישיבה, ומה עשה כאשר את הדלת פתחה בעלת הבית שלא הייתה לבושה בצניעות יתירה. נספר גם על הגאון רבי יצחק זילבר, כיצד התמודד עם הקור הרוסי ועל הרדיאטור שחיים את עצמותיו הקפואות - כפי שתיאר פעם, וכמו כן נביא את סיפורו המופלא של הגאון רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל על הרב פרדו שנאלץ לקבל טיפול רפואי במקום נידח, וראה זה פלא, הרופא שהוזעק כדי לטפל בו היה יהודי שחשב שכבר לא נותר זכר מדת משה וישראל.

"בין היתר הבאנו השבוע מעשה נפלא מאברך שעמד בפני משפט, וכשבא לבקש את ברכתו של הראב"ד הגאון רבי ישראל יעקב פישר - הוא נתן לו... סוכריה! מעניין לעניין באותו עניין נביא את עדותו של הגאון חיד"ו וייס, אשר מסר נפשו לחילוצם של הבחורים שנכלאו ביפן, על הדרמה הגדולה שהתחוללה במהלך המשפט שהסעיר את הציבור החרדי ברחבי העולם. "במאמר הנפלא של הרב ברוך גנוט המתפרסם בעלון הוא מביא בין היתר שאלה מעניינת - האם תליית מנורות צבעוניות ומהבהבות מעל חלון שגובהו יותר מ-20 אמה, תגרום לכך שהצבת נרות החנוכה בחלון זה תביא לפרסומי ניסא ותהיה מותרת על פי ההלכה; ובמאמר של הרב אשר קובלסקי נקרא על יהודי שהנהיג את שירת מזמור לתודה מדי בוקר במניין השחרית בו התפלל

קנין חכמה - פרקי אבות

כשרבי שלום שבדרון זצ"ל עלה על הבימה והכריז: "טעיתי"

חכמים הזהרו בדבריכם (אבות א יא)

ואמנם גיליתי את פשר הדבר. "למעשה, כל מה שאמרתי לא משלי אמרתי אלא משל רבותי (-דבריו בדרך כלל היו על פי דברי רבותי רבי לייב חסמן בעל ה'אור יהל' ומאוחר יותר גם משל רבי אליהו לאפיאן בעל ה'לב אליהו'), אלא שרציתי לתת 'ציפוי מוזהב' לדברי רבותיי ולייפות את דבריהם הנפלאים, וזכה נכשלתי וטעיתי. עתה, אבהיר בקצרה רק את מה שאמרו רבותיי, כי כל שאר התוספות - טעות הן...". (ספר משל האבות)

פעם בסיומה של שיחה שהשמיע הגאון רבי שלום מרדכי הכהן שבדרון זצ"ל בישיבת כפר חסידים, ניגש אליו בחור והקשה על הדרשה. רבי שלום הרהר קמעה, ואמר לבחור: עכשיו ניגשים להתפלל תפילת מעריב, לאחר התפילה אשיב לך. בסיום התפילה פסע רבי שלום למקומו של רבי אליהו לאפיאן וביקש את רשותו להוסיף כמה מילים על דרשתו. משקיבל את ההסכמה לכך עלה רבי שלום שוב על הבימה והתוודה בפני כלל תלמידי הישיבה: "לפני התפילה ניגש אלי בחור והקשה קושיא חזקה על הדברים שאמרתי. הבחור צודק! הדברים שאמרתי אינם נכונים! הרהרתי לעצמי מה גרם לי לטעות,

נתבקש רבינו לברך חולה. החולה סיפר כי 'מקובל' פלוני הבטיח לו, כי אם ישאר שבועיים במחיצתו יבריא לחלוטין. משמשו של אותו 'מקובל' הצהיר בפניו, כי מעולם לא שמע התבטאות כה מפורשת יוצאת מפיו של ה'מקובל'

מרן הגרא"מ שך זיע"א נגד חוזי העתידות, ו'מקובלים' למיניהם...

התפילה את פעולתה הברוכה ותראו ישועה! – הכריז רבינו, ואכן, כן אירע: התפילה נישאה מעומק הלב, והישועה לא איחרה לבוא...
ללמדנו, כי עלינו רק להרבות תפילה ובקשה, ולא לאחוז בדרכים שונות ומשונות שתועלתן מוטלת בספק גדול...
זה לא מופיע בשולחן ערוך...

ואמנם, בהזדמנויות רבות זלזל רבינו בעצות' ובהוראות של 'מקובלים' למיניהם. ביום מן הימים נכנס אל חדרו של רבינו אחד ממקורביו, וסיפר כי אחיו חלה במחלה קשה, ו'מקובל' מסויים טוען כי הסיבה לכך הינה משום שהשמות שלו ושל רעייתו 'אינם מתאימים'. אותו 'מקובל' הציע לחולה להוסיף לשמו את השם 'רפאל' או 'חיים', דא עקא, ששניים מבניו כבר נשאו את השמות הללו, עובדה אשר הביאה אותו לבקש את עצתו של רבינו כדת מה לעשות... דעתו של רבינו היתה ברורה מאין כמותה, הוא הבהיר כי הבעיה אינה קיימת מלכתחילה, משום שאין להתייחס כלל לדבריו של אותו מקובל. "כל מה שהלה אומר – הרי זה ממש צחוק! לנו יש שולחן ערוך, ואנו עושים רק מה שכתוב שם! חוץ מזה – אין אנו צריכים לעשות מאומה, אלא ללכת בתמימות ולבטוח בקדוש ברוך הוא!"

גם כאשר נועצו בו בדבר שידוכים אשר טרם יצאו אל הפועל, והמדוברים הסתפקו בשל 'חוסר התאמה בשמות', עליה עמדו אנשים אשר התיימרו להציג את עצמם כמקובלים – היתה דעתו של רבינו כי אין להתחשב בכך כלל. "הם אינם נביאים ואינם בני נביאים!" – היה משיב נחרצות, ומורה להתעלם מה'בעיה' לחלוטין.

בהזדמנות אחרת, כאשר נתבקש רבינו לברך חולה תושב חו"ל, שהיה קרוב משפחתו של אחד מבניו ביתו, סיפר הלה כי 'מקובל' פלוני הבטיח לו כי אם ישאר שבועיים במחיצתו יבריא לחלוטין. רבינו, כמנהגו, מיהר לצאת חוצץ כנגד הדברים, כאשר הוא מורה בצורה חד משמעית: "חזור לביתך, ואל תתייחס אל הדברים כלל וכלל, הכל שקר ושטויות! חוץ מתורה ותפילה – אין שום דבר אחר בעולם!"

גם כאשר סיפר החולה כי משמשו של אותו 'מקובל' הצהיר בפניו כי מעולם לא שמע התבטאות כה מפורשת יוצאת מפיו של ה'מקובל' – לא שינה רבינו את דעתו. "תורה ותפילה, אלו הם הכלים שאנו מכירים! חוץ מהם – הכל הבל הבלים!" חתם את הדיון.

רבי לייב טרופר מספר כי פעם, כאשר שמע רבינו ש'מקובל' כלשהו המליץ לבני זוג, אשר השלום והשלום רחוקים היו מביתם, לבדוק את שטר הכתובה ולברר האם אין בו כל דופי – הגיב ואמר: "במקום לבדוק את הכתובה, מוטב שיבדקו את המידות של בני הזוג... סביר יותר להניח כי דוקא שם יימצא שורש הבעיה!"...
לא בשמים היא

לא רק ב'מקובלים' למיניהם מאס רבינו, ולא רק ב'עושי נפלאות' קצה נפשו, גם כנגד האותות והסימנים שמאמצים בני אדם לעצמם – יצא חוצץ לא פעם, כמו למשל במקרה הבא:

בהזדמנות, נשאל רבינו על ידי אחד מבני הישיבה אודות שידוך שהוצע לו, עם בת מצוינת ממשפחה חשובה. על פניו היה השידוך ראוי ומכובד, דבר נאה ומתוקן, אלא שבמהלך הברורים נודע כי במשפחה קיימת בעיה רפואית מסוימת. אמנם הנוגעים בדבר טענו כי המחלה אינה תורשתית, ואין כל מקום לחשוש בדבר בריאותה של הבת, אולם הוא אינו יודע האם ניתן לסמוך על כך. רבינו שמע את כל הפרטים בתשומת לב, ולאחר מכן אמר לאותו תלמיד, כי מאחר ואין מדובר בשאלה פשוטה כלל ועיקר, מבקש הוא שהות מה בכדי לשקול את הנושא בישוב הדעת.

אלא שאותו בחור, אשר הצעת השידוך קסמה לו, ומשכה את ליבו בשל היחס הנכבד שהיה כרוך אחריה, ובשל הכבוד הרב שהיה עתיד לעלות בחלקו אילו היתה יוצאת אל הפועל – ביקש להוסיף שיקול נוסף, הוא טען בפני רבינו כי

"מִדּוּעַ פְּנִיָּם רַעִים הָיִים... וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הַלּוֹם הִלְמִנּוּ..." (בראשית מ', ז' - ח')

מצבים של צרה וצוקה, הינם קרקע פוריה לכל מיני תופעות שאינן ראויות ואינן מתאימות ליהודים כשרים ומאמינים. אחת התופעות הללו, אשר מרן הגרא"מ שך זצ"ל יצא חוצץ כנגדה בהזדמנויות רבות מספור – הינה הזדרישה ב'מקובלים' למיניהם, חוזי עתידות וכיוצא באלו...

דעתו של רבינו באשר לכל אותם 'מקובלים' היתה נחרצת. באחד ממכתביו, הוא כותב בנושא זה: "בענין מה שנתפשט אצל הרבה אנשים, שדורשים על עניינם אצל אנשים המתיימרים לדעת את העתידות מה שיקרה לו ואיך להתנהג, להוי ידעו שכל אלו הם רמאים ועמי הארץ, ובשביל בצע כסף עושים כן ונותנים קמיעות ועצות שונות, ואסור לסמוך עליהם, ואין להם שום ידיעה באלו העניינים. ואוי לנו שכך עלתה הירידה בזמננו – שכל אמונה תפלה תופסת מקום אצל אנשים! אין עלינו אלא לשמור ולקיים את מצוות ה' ולא להרהר אחריו, ותמים תהיה עם ה' אלוקיך, וה' יכפר עוונך".

כיוצא בדבר, השיב רבינו לאחד אשר שאל את פיו, בדבר אבחנה המתבססת על קריאה בכף היד... במכתב שהפנה אל אותו אדם, כתב רבינו בלשון שאינה משתמעת לשתי פנים: "הנני אומר לך בהחלט שזה איסור גמור להתעסק בזה, ואסור לסמוך על זה. ומפורש הוא בתורה בפרשת שופטים (דברים י"ח י"ז): 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך, ועיין שם בפרוש הרמב"ם, וכן הוא בספר המצוות בהשגותיו של הרמב"ן בסוף מנין מצוות עשה, שהשיג על הרמב"ם במה שהשמיט מצות עשה זו של 'תמים תהיה', שלא לסמוך על מה שהוכוכבים והמזלות מראים. ואנו אין לנו אלא לבטוח בה' וזולת זה הכל הבל".

על מעשה מעין זה, הממחיש היטב את דעתו של רבינו הלכה ולמעשה, סיפר רבי יוסף הכהן רוט זצ"ל, וכך היה המעשה:

מעשה באדם שנקלע לצרה צרורה, ובצר לו – פנה אל 'מקובל', מהסוג אליו התייחס רבינו בדבריו... דא עקא, שהלה השיב תשובה סתומה ובלתי ברורה, עובדה אשר החמירה את התלבטותו של השואל במקום להניח את דעתו... הלה סבור היה, כי אם יפנה תלמיד חכם חשוב אל אותו 'מקובל' – יזכה לקבל ממנו תשובה ברורה יותר, ולפיכך שלח את אחד מבני משפחתו להפציר בתלמיד חכם אחד, כי יאות לעשות למענו את הטובה הזו... לגשת אל אותו 'מקובל', להציג את עצמו כקרוב משפחתו של פלוני, ולבקש הבהרות באשר לעצה שניתנה לו.

אלא שאותו תלמיד חכם היה ממקורביו של רבינו, ודעתו של מרן בנושאים אלו, ידועה היתה לו היטב... לפיכך, הסתייג מפניה אל אותו מקובל. משתכפו עליו הפצרותיו של בן משפחתו – החליט כי יעלה אל רבינו ויוועץ בו אודות הדבר. אם יורה לו רבינו כי עליו לסייע לבן המשפחה – יעשה זאת חרף הסתייגותו, אולם אם ימליץ לו רבינו למשוך ידו מכל הענין – ימלא אחר הוראתו בשמחה... ואכן, התברר כי צדק הלה לגמרי בהסתייגותו, שכן, מיד כאשר הציג את הדברים בפני רבינו – נזדעק רבינו ממקומו, הכה בידו על השולחן וקרא: "לא הייתי מאמין שאברך בן תורה יבוא לשאול שאלה כזו! לא היתה זו דרך אבותינו להזדקק לאמצעים שכאלו! עלינו לעשות את המוטל עלינו: להתחזק בתורה ובמצוות ולהתפלל עוד ועוד, ומן השמים ירחמו! זו דרכנו, זו ולא אחרת!" – הבהיר רבינו נחרצות.

כאשר הצטדק אותו תלמיד חכם, והסביר כי לא היתה זו יוזמתו, אלא שתכפו עליו תחנוניו של בן משפחתו ומחמת כך גמר בדעתו לשאול את פיו של רבינו ולעשות ככל אשר יורהו – נענה רבינו ואמר: "יעשו הם מה שירצו... אבל מה הם רוצים ממך?"...

ואגב, סופו של אותו מעשה היה, שתקופת – מה לאחר מכן, ביום השנה לפטירת הרבנית ע"ה, כשעלה רבינו לבית החיים לפקוד את מקום מנוחתה – ניגש אף לציונו של המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לשפוך שם שיח בתפילה ובתחנונים. כשהיה במקום פגש את אותו תלמיד חכם שסיפר כי צרתו של היהודי בעינה עומדת. "אדרבה! התפלל עתה על הציון, ובודאי תפעל

על אף החשש, יתכן שכדאי לגשת אל השידוך, וזאת משום שהוא עלה מכמה וכמה כיוונים, כאשר אנשים שונים הציעו את אותה הצעה, מבלי שיהיה כל קשר ביניהם, "התזמון המופלא הוא אות וסימן לכך שמה' יצא הדבר! הלא כן?" טען הבחור.

השיחה כולה התנהלה בתוך כדי הילוכו של רבינו מהישיבה אל ביתו, אולם כאשר שמע רבינו את המשפט האחרון, נעמד מיד על עמדו והגיב בתקיפות: "גם אתה מדבר דיבורים של נער? מי שמדבר כך וחושב כך – יכול להגיע רחוק בכיוון הלא-נכון! וכי אנחנו יכולים לפרש סימנים מן השמים? הרי זה מסור לבעלי רוח הקודש ולא לאנשים כמונו, אסור לדבר כך ולחשוב כך!" פסק רבינו בצורה נחרצת. אין להתחשב ב'סימנים'!

מעשה נוסף כיוצא בזה, היה בילד, שהיה עליו לעבור ניתוח מסויים. בבית החולים כבר נקבע לו תור לביצוע הניתוח ביום ראשון בשבוע. דא עקא, שבמוצאי השבת שלפני היום המיועד לניתוח – עלה חומו של הילד, עובדה אשר עוררה חשש לזיהום, וגרמה לרופאים להחליט על דחיית הניתוח למועד מאוחר יותר. ואכן נקבע לילד תור חדש, ליום ראשון בשבוע שלאחר מכן, בינתיים ירד החום, והכל נראה תקין – עד למוצאי שבת, שכן אז, במוצאי שבת שוב עלה החום לפתע, והתופעה חזרה על עצמה. ההורים הגיעו עם הילד אל בית החולים, הרופאים בדקו אותו, העלו חשש מפני זיהום – ודחו את הניתוח ליום ראשון שלאחר מכן...

ושוב ירד החום במהלך השבוע, ושוב נראה היה כאילו הכל מסתדר על הצד היותר טוב, עד למוצאי שבת – אז התברר כי התופעה חזרה על עצמה בשלישית... הפעם, כאשר עלה חומו של הילד – הבינו ההורים כי לא ניתן יהיה לקיים את הניתוח בנסיבות המצב, ובליבם התעוררו ספיקות ותהיות בדבר עצם ההצדקה

שבניתוח, אשר מן השמים נראה כי מבקשים למנוע ממנו מלצאת אל הפועל... לעת עתה, החליטו ההורים להתעלם מתחושתם, ותור חדש נקבע לילד – ליום ראשון שלאחר מכן. אולם כאשר שוב עלה החום במוצאי שבת – הרגישו ההורים כי אינם יכולים עוד להתעלם מה'סימנים' הברורים שמשוגרים אליהם מן השמים, והחליטו לפנות אל רבינו במקום אל בית החולים.

הם סיפרו לרבינו את כל המעשה, מראשיתו ועד סופו. הם תיארו את התופעה המוזרה אשר איש לא נתקל מעולם בשכמותה, ולאחר מכן הציגו את השאלה המנקרת בראשם: "האם אין לראות בעיכוכים החוזרים והנשנים, אות משמים לכך שהניתוח אינו רצוי ואינו ראוי? האם אין אנו צריכים להבין את המסר ולבטל את הניתוח לחלוטין?" שאלו, ורבינו השיב נחרצות בשלילה.

"האם לדעת הרופאים יש צורך לנתח?" בירר רבינו, והאב השיב בלי היסוס: "ודאי, גדולי הרופאים בדקו את הילד, והגיעו למסקנה כי הניתוח בלתי נמנע!" "אם כן", נענה רבינו, "אם תסתמכו על ה'סימנים' שכביכול מורים על חוסר הכדאיות שבקיום הניתוח – עלולים אתם חלילה לעבור על איסור 'ניחוש'!" "התורה אוסרת עלינו להסתמך על 'סימנים' כאלו ואחרים ולגבש מסקנות על פיהם. אם הרופאים סבורים כי יש לקיים את הניתוח, ואילו אתם תכריעו שלא לקיימו מחמת 'סימנים' הנראים לכם – הרי אתם 'מנחשים', וכידוע, זהו איסור חמור מן התורה, חלילה לכם מלעשות כן! צריך לעשות את הניתוח וה' יעזור שהכל יעבור בשלום!" סיים רבינו בברכה, וההורים יצאו מחדרו.

ואכן, כדבריו של רבינו – כך אירע. תור חדש נקבע לניתוח, בפעם החמישית, ליום ראשון שלאחר מכן, והפעם – התנהל הכל על מי מנוחות. הילד חש בטוב, והניתוח עבר בהצלחה מרובה – מעל ומעבר לציפיות... (מתוך 'אורחות החיים')